

Шрі-Ланка, 2012–2015 та ін.). Зарубіжні гастролі Хору мають величезний успіх у слухачів, сприяючи авторитету китайського хорового мистецтва у світі.

Різноманітним є репертуарний діапазон концертних програм Хору, що охоплює різножанрові взірці класичної європейської та сучасної китайської музики (від «Реквієма» В. А. Моцарта до оригінальних хорових творів китайських авторів та численних опрацювань китайського національного мелосу).

Звучання Хору симфонічного оркестру Китаю відрізняє неповторний й вишуканий виконавський стиль, що ґрунтується на засадах академічного співочого професіоналізму, кращих традиціях європейської та китайської вокально-хорової культури. Вагомою творчою складовою колективу під керівництвом яскравих диригентів-хорместерів є постійне прагнення до інновацій та засвоєння сучасного музично-артистичного досвіду, напрацьованого у сфері світового хорового мистецтва. Цей вектор уможливорює розширити виконавський потенціал колективу і дозволяє слухачам й прихильникам хорового співу відчувати в трактуванні хору нові інтенції, звернення до сучасної практики, що розширює горизонти уявлення про художній потенціал хорового виконавського мистецтва.

М. М. Жданов

**ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В КОНТЕКСТІ СЕМАНТИЧНОЇ ЕВОЛЮЦІЇ
ЖАНРУ КАНТАТИ В УКРАЇНСЬКІЙ ХОРОВІЙ МУЗИЦІ
ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХХ – ПОЧ. ХХІ СТ.**

М. М. Zhdanov

**INTEGRATION PROCESSES IN THE CONTEXT OF THE SEMANTICAL EVOLUTION
OF THE CANTATA GENRE IN UKRAINIAN CHOIR MUSIC
OF THE LAST THIRD OF THE 20TH – THE EARLY 21ST CENTURY**

Усталений в європейській художній культурі жанр кантати посідає виняткову роль в українській хоровій музиці. Цей циклічний різновид музичної творчості, привнесений у національне мистецтво в другу половину ХІХ ст. видатними українськими композиторами П. Сокальським та М. Лисенком, утвердився в національній художній свідомості й зазнав суттєвого розвитку протягом ХХ – ХХІ ст. У динаміці еволюції музичного мистецтва кантатний жанр демонструє творчу мобільність й здібність акумулювати провідні стильові тенденції часу, сполучати структурно-семантичні ознаки інших концептуальних жанрів, зокрема таких, як опера, симфонія, ораторія, сюїта.

Характерним проявом міктових тенденцій в українській кантатній творчості першої половини ХХ ст. постає специфічний синтез кантати з жанром симфонії (внаслідок впровадження наскрізного симфонічного методу розвитку). Цей факт засвідчує поява кантат-симфоній «Кавказ» С. Людкевича, «Україно моя» А. Штогаренка. Результатом сполучення кантати з принципами поемності постає породження гібридної жанрової форми кантати-поєми.

В українській хоровій музиці останньої третини ХХ–ХХІ ст. жанр кантати отримує нові естетичні характеристики, семантично збагачується й увиразнює плюралістичні мовні стильові тенденції, властиві мистецтву постмодерної доби. Чинниками модернізації «жанрового інваріанту» (за М. Арановським) кантати

в хоровій сфері окресленого часу постають загальні інтеграційні процеси, виражені в аспектах жанрового й стильового синтезу, явищі полістилістики. Означені процеси суттєво впливають на концепцію цього різновиду композиторської практики та його творчу психологію.

Унаочненням постмодерних новацій у кантатній жанровій сфері є поєднання усталеного й новітнього типів вислову (внаслідок використання сучасних композиторських технік), методів розвитку (зокрема варіантно-варіаційного й симфонічного) й традицій інших жанрів, а також впровадження принципів театралізації. Суттєву роль в оновленні жанрової моделі хорової кантати відіграє тенденція камернізації (взірцем якої слугує чотиричастинний твір О. Козаренка «П'єро мертвопетлює» та ін.).

У постмодерних умовах розвитку українського хорового мистецтва жанр кантати дістає концептуально-образної інноваційності й збагачується різностильовим досвідом: фольклорним (на ґрунті неофольклористичних тенденцій), неокласичним (на підставі переосмислення традицій бароко й класицизму), духовно-релігійним (у руслі концепції «sacra nova»).

Плюралістичні тенденції розвитку української хорової кантати засвідчує сповнений духовно-релігійної символіки, барокових алюзій твір В. Камінського «Україна. Хресна дорога» (1993) на сл. І. Калинця, трактований композитором як кантата-симфонія, кантата «Світло во одкровення» для хору і дзвонів (1989) О. Щетинського.

Неофольклорне забарвлення визначає специфіку а сарпел'них хорових кантат Л. Дичко та Л. Шукайло з однойменними назвами «Пори року». Опора на народні джерела та принципи театралізації, що суттєво розширюють межі жанрового діапазону кантати, знаходить втілення в сценічній кантаті В. Зубицького «Ярмарок» та ін. взірцях.

Засобами збагачення жанрового інваріанту кантати в українській хоровій музиці неофольклорної спрямованості є звернення до драматургічних принципів народних дійств (з включенням ознак ритуальності), впровадження ігрової логіки, складного музично-поетичного синтезу (на основі фольклорних текстів та складної авторської музичної мови quasi-фольклорного типу, реконструйованої з окремих народнопісних й дансантих лексем).

Динаміку жанрово-семантичного оновлення української кантати в українській хоровій музиці останньої третини ХХ — поч. ХХ ст. ілюструє моделювання нових різновидів (кантата-новела, кантата-фреска, кантата-містерія, камерна кантата, неофольклористична кантата), які засвідчують вплив інтеграційних художніх процесів та суттєве збагачення цього усталеного й історично значущого в музичній традиції засобу типізації художнього змісту.